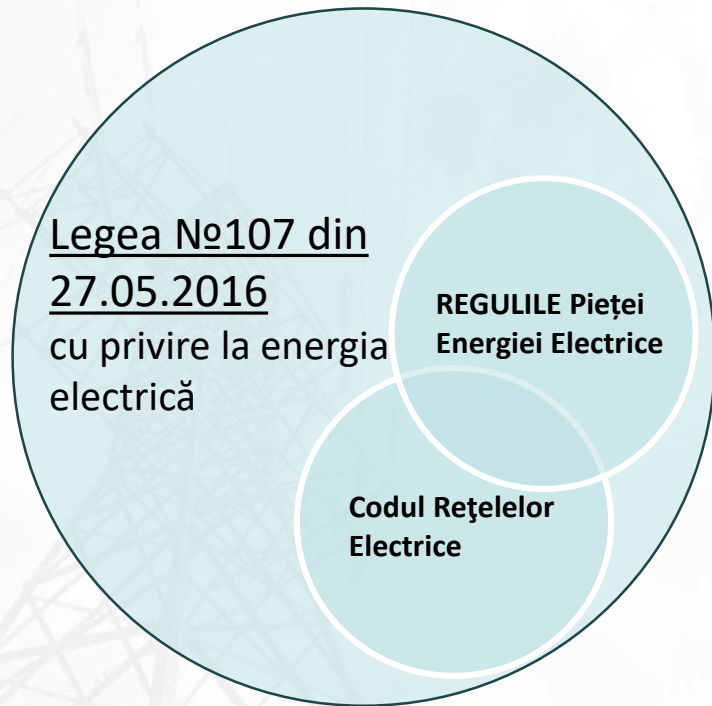

Implementarea modelului nou a Pieței de Energie Electrică

Viziunea Operatorului Sistemului de Transport
ÎS Moldelectrica

Baza legislativă, proceduri și contracte

Procedura “Cerințe privind înregistrarea în calitate de PRE”

Procedura “Cerințe de înregistrare ca participant la PEE”

Procedura “Elaborarea, transmiterea și validarea ofertelor zilnice pentru EE

Procedura “Determinarea EE livrate”

Contract cadru de echilibrare

Contract cadru de participare la PEE

Оптовый рынок электроэнергии
Участник: AAA Energy S.R.L.

Двусторонние договоры (ДД)

Контрагент	Вид договора	Номер договора	Дата начала	Дата окончания
AAA Energy S.R.L.	AAA-0001-12-01-12-2021	AAA-0001-12-01-12-2021	2021-12-01	2021-12-31
AAA Energy S.R.L.	AAA-0002-12-01-12-2021	AAA-0002-12-01-12-2021	2021-12-01	2021-12-31
AAA Energy S.R.L.	CET Vm S.A.	AAA-0003-12-01-12-2021	2021-12-01	2021-12-31
AAA Energy S.R.L.	AAA-0004-12-01-12-2021	AAA-0004-12-01-12-2021	2021-12-01	2021-12-31
AAA Energy S.R.L.	AAA-0005-12-01-12-2021	AAA-0005-12-01-12-2021	2021-12-01	2021-12-31

Ghidul utilizatorului – modulul “Contracte Bilaterale [CB]”

- În curs de dezvoltare – Procedura “Garanții Financiare”
- Următoarea etapă – achiziționarea unei platforme specializate de software
- Descrierea soft-ului existent – https://moldelectrica.md/ru/electricity/wem_system

Experiența OST din țările vecine

România – deschiderea integrală a pieței de energie electrică din **1 iulie 2007**

Ucraina – deschiderea pieței energiei electrice după modelul Pan European din **1 iulie 2019**

Piețe organizate de energie electrică care funcționează la momentul actual:

- PCB – piața contractelor bilaterale;
- PZU – piața zilei următoare;
- PPZ – piața pe parcursul zilei;
- PSS – piața serviciilor de sistem.

- Republica Moldova – deschiderea pieței de energie electrică după modelul Pan European din **1 aprilie 2022**; începând cu 1 ianuarie 2022 – funcționare în regim de testare.
- Următoarea etapă – integrarea piețelor de energie electrică a Ucrainei și Republica Moldova

Perspective și planuri pentru 1 jumătate a.2022

IANUARIE

[regim de testare]

- Implementarea sistemului informațional
- Adaptarea soft-ului conform modificărilor RPEE din 24.12.2021
- 55 PPEE din 85 (~120?) au finalizat înregistrarea PRE
- Finalizarea înregistrării PRE din partea stângă a r. Nistru

FEBRUARIE

[regim de testare]

- Transmiterea notificărilor CB, notificărilor fizice și declarațiilor de disponibilitate
- Modificarea procedurii “Garanții Financiare” în conformitate cu modificările introduse în Legea №107 din 27.05.2016

MARTIE

[regim de testare]

- Prima iterație de decontări a pieței conform noilor RPEE (pentru luna februarie)
- Nota de informare lunară
- Nota de decontare lunară + eliberarea conturilor test

APRILIE

[regim standard]

- A doua iterație de decontare a pieței conform noilor RPEE (pentru luna martie)
- Implementarea sistemului informațional

MAI

[regim standard]

- Prima iterație de decontare financiară a pieței conform noilor RPEE (pentru luna aprilie)
- Perfectarea procedurilor / contractelor ținând cont de experiența pentru perioada februarie-mai
- Elaborarea variantei finale a contractului cadru de echilibrare

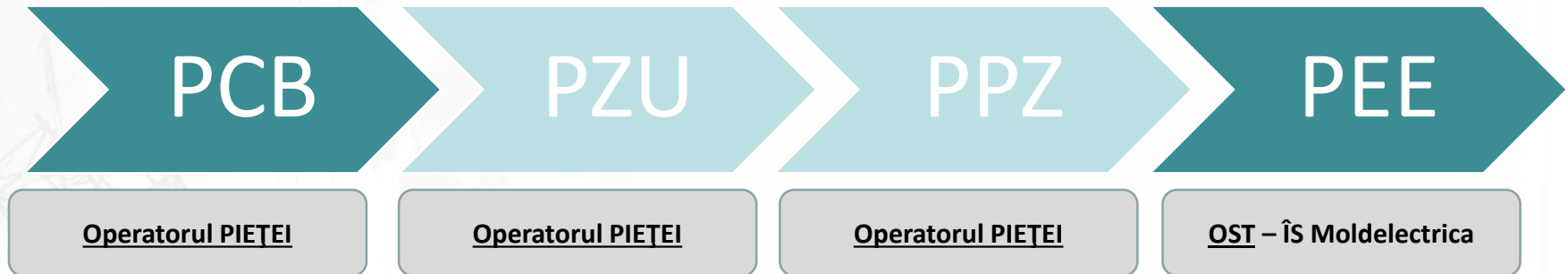
IUNIE

[regim standard]

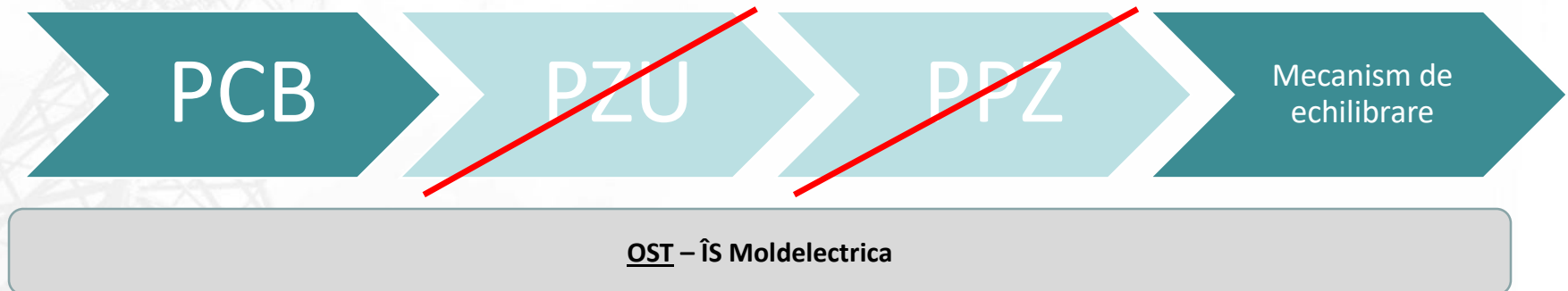
- Semnarea contractului cadru de echilibrare reînnoit până la 30.06.2022
- Procesul de licitație pentru achiziționarea unei platforme software specializate

Modelul nou al pieței angro(1)

- Modelul general al pieței angro:

- Piața angro a energiei electrice din RM la etapa inițială:

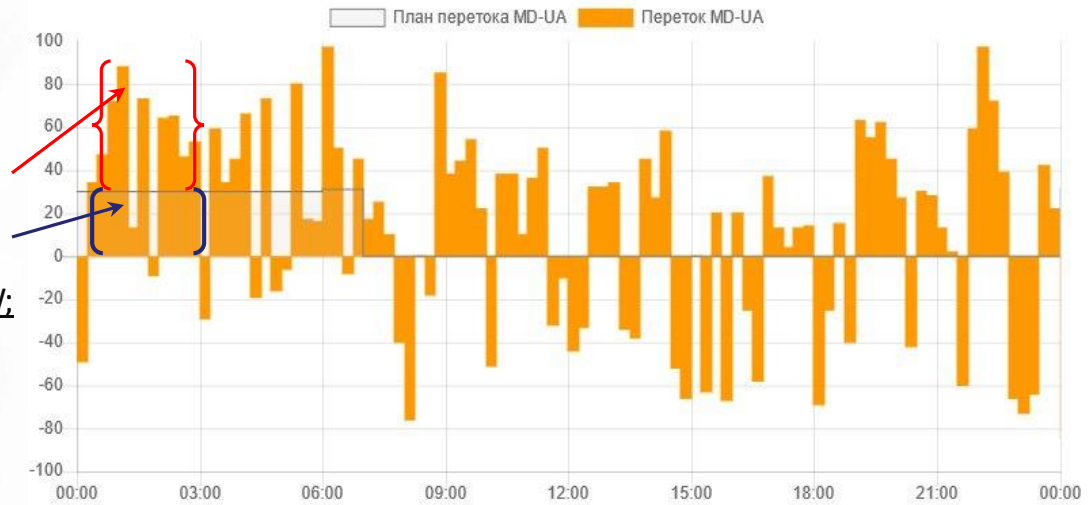
- Conform p. 766, ÎS Moldelectrica temporar îndeplinește funcțiile Operatorului Pieței pe PCB
- Conform p. 774, până la intrarea în vigoare a PEE, OST execută funcțiile de echilibrare a sistemului energetic conform prevederilor Capitolului VI din RPEE

Modelul nou al pieței angro(2)

- Conform p.5 RPEE, OST nu obține profit din activitatea comercială pe piața angro. Toate veniturile și toate cheltuielile se împart între participanții pieței.
- Începând cu 01.04.2022, odată cu punerea în aplicare a prevederilor noilor RPEE, ÎS Moldelectrica va trece la relații financiare cu OST Ucraina, compania NEK Ucrenergo.

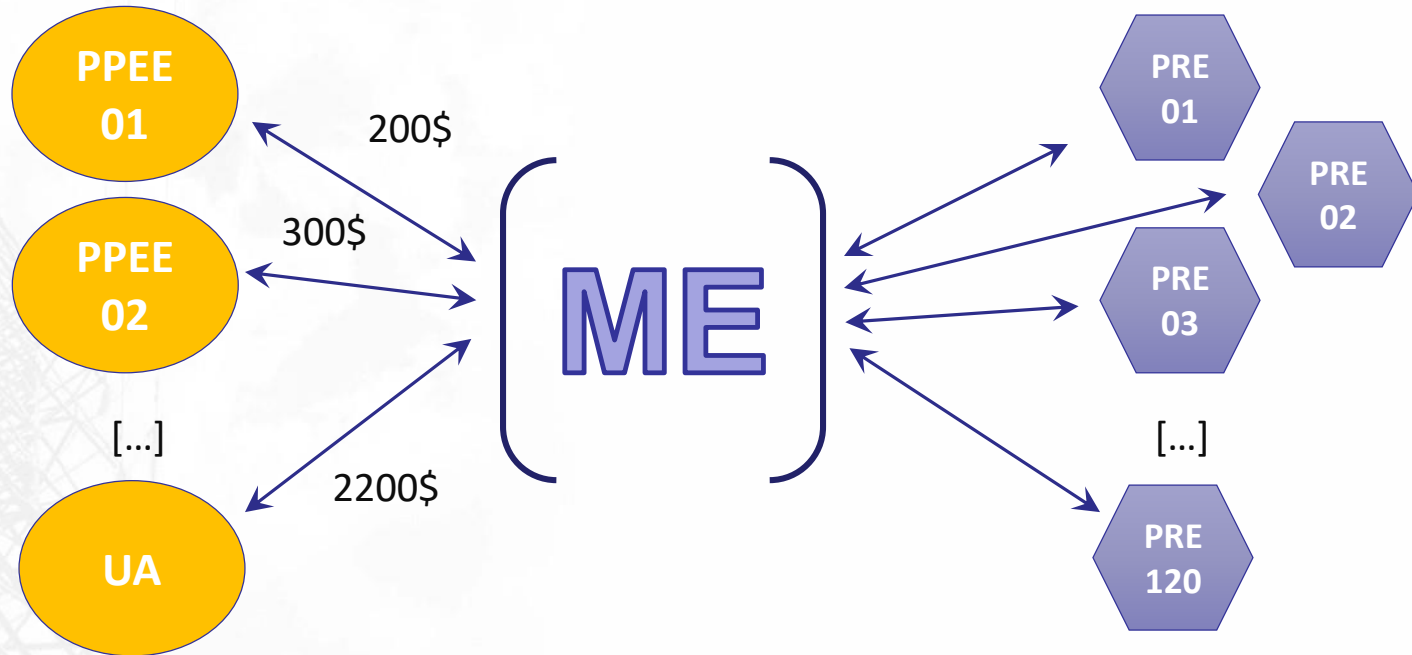
- Cum funcționează:

- În intervalul [0-1], graficul comercial de import planificat – 35 MW;
 - Valorile de facto – de la 15 până la 87 MW; puterea medie orară efectivă – 60 MW
 - Diferența $60 - 35 =$ 25 MW
 - Cantitatea (volumul) energiei electrice, injectate în SE al RM din Ucraina în această oră = 25 MWh
 - Prețul PZU al Ucrainei în această oră = 2400UAH sau 88 \$/MWh
 - Conform contractului de compensare financiară a devierilor neprevăzute, ÎS Moldelectrica achită NEK Ucrenergo suma de 2200\$
- Această sumă va fi repartizată între toate PRE, conform dezechilibrelor, cauzate de fiecare Parte Responsabilă pentru Echilibrare.

Modelul nou al pieței angro(3)

- Mecanismul de echilibrare. **Structura generală.**

- Într-un anumit interval de dispecerizare, volumul total al energiei de echilibrare a constituit **35 MWh**.
 - ⇒ Dispecerul ME a dat dispoziție de dispecer în adresa PPEE_01 (+4MW) și în adresa PPEE_02 (+6MW)
 - ⇒ Cheltuielile totale Moldelectrica constituie: $200\$[PPEE_01] + 300\$[PPEE_02] + 2200\$[UA] = 2700\$$
 - ⇒ Prețul = $2700\$ / 35 \text{ MW} = 77,^{15}\$/\text{MWh}$
- Cheltuielile totale în mărime de 2700\$ sunt repartizate între toate PRE, conform dezechilibrelor cauzate:

PRE_01 - dezechilibru 10 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 771, ⁵⁰ \$	$= 2700\\$
PRE_02 - dezechilibru 8 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 617, ²⁰ \$	
PRE_03 - dezechilibru 5 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 385, ⁵⁰ \$	
PRE_04 - dezechilibru 12 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 925, ⁸⁰ \$	

Modelul nou al pieței angro(4)

- Responsabilitatea pentru dezechilibre.

Varianta #1

Cheltuielile totale în mărime de 2700\$ se împart între toate PRE, conform dezechilibrelor cauzate:

PRE_01 - dezechilibru 10 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 771, ⁵⁰ \$
PRE_02 - dezechilibru 8 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 617, ²⁰ \$
PRE_03 - dezechilibru 5 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 385, ⁵⁰ \$
PRE_04 - dezechilibru 12 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 925, ⁸⁰ \$

$$\left[\quad = 2700\$ \right]$$

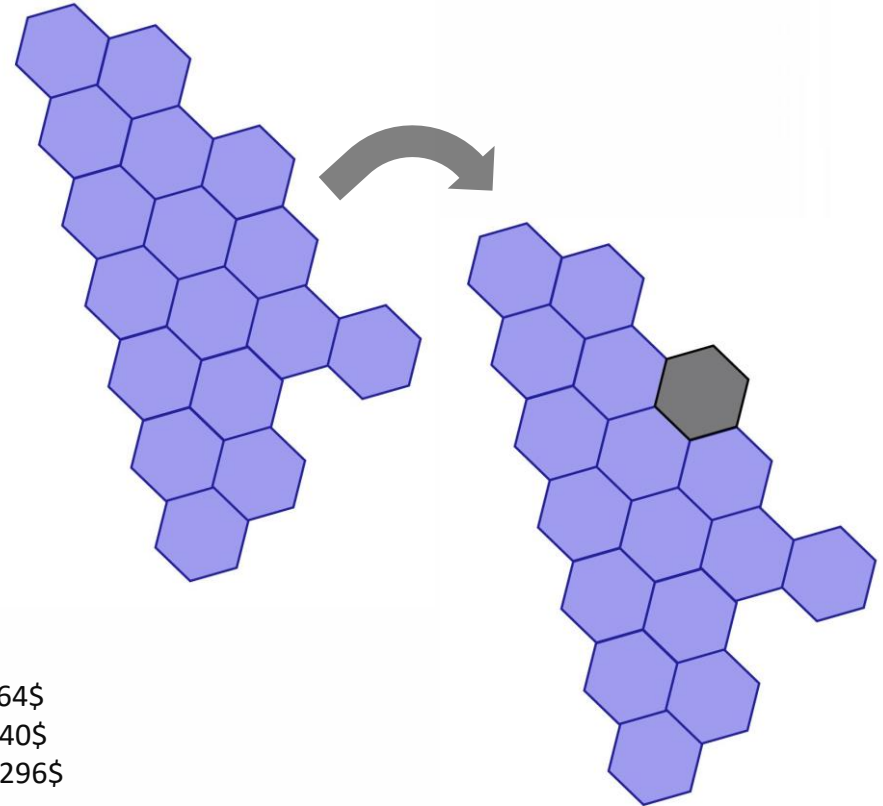
Varianta #2

Cheltuielile totale în mărime de 2700\$ se împart între toate PRE, conform dezechilibrelor cauzate:

PRE_01 - dezechilibru 10 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 0000\$
PRE_02 - dezechilibru 8 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 617, ²⁰ \$ + P_{sup1} = 864\$
PRE_03 - dezechilibru 5 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 385, ⁵⁰ \$ + P_{sup2} = 540\$
PRE_04 - dezechilibru 12 MWh * 77, ¹⁵ \$	= 925, ⁸⁰ \$ + P_{sup3} = 1296\$

$$\left[\quad = 2700\$ \right]$$

unde $P_{sup1} \dots P_{sup3}$ – reprezintă costul sau venitul suplimentar provenit din echilibrarea sistemului și calculat în conformitate cu p.707 RPEE.

Rezumat

- Noul model al pieței angro **reprezintă efectuarea tranzacțiilor de prognoze și promisiuni** pe piața de energie electrică.
Îndeplinirea insuficientă a prognozei – duce la apariția riscului de achiziționare a energiei electrice mai scumpe de pe piața de echilibrare.
Îndeplinirea excesivă a prognozei – duce la vânzarea energiei electrice mai ieftine pe piața de echilibrare.
- ÎS Moldelectrica gestionează piața de echilibrare în calitate de OST și temporar îndeplinește funcțiile de OPEE în cadrul gestionării pieței contractelor bilaterale.
- OST nu obține profit din activitatea sa pe piața angro a energiei electrice. Toate veniturile și toate cheltuielile sunt repartizate între toți participanții activi pe piață.
- Fiecare PRE răspunde pentru dezechilibrele proprii cauzate, iar în cazul activității incorecte a unor PRE pe piață, cheltuielile cauzate de către aceste PRE vor fi repartizate între celelalte PRE active pe piață.
- Regulile noi ale pieței de energie electrică intră în vigoare pe data de 1 aprilie 2022. Până atunci, este important de a forma deprinderi de planificare corectă și efectivă a activității sale pe piață utilizând Sistemul Informațional elaborat de către OST.

Mulțumesc

Contacte:

EIC

Înregistrarea PRE

Înregistrarea participanților la PEE

lio@moldelectrica.md

pre@moldelectrica.md

pee@moldelectrica.md

Sistemul Informațional

helpdesk@moldelectrica.md